

som en ulempe, navnlig når talen er om fordeling af forældremyndighed. Det er mindre heldigt, at retten må træffe afgørelse herom alene på det grundlag, som parterne tilvejebringer, uden selv at kunne træffe bestemmelse om bevisførelse, f. eks. afhøring af en repræsentant for børne- og ungdomsværnet eller indhentelse af udtalelse fra en sagkyndig. Det føles også som en ulempe, at retten ikke ved behandlingen af de nævnte spørgsmål kan pålægge parterne at afgive forklaring efter samme regler, som gælder for vidner.

Manglerne ved den gældende ordning vil træde endnu stærkere frem efter en eventuel gennemførelse af ægteskabsudvalgets udkast til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, idet reglerne i dette udkast vil medføre, at spørgsmål vedrørende forældremyndighed i langt videre omfang end i dag vil blive hensendt til retterne. Efter udkastets § 44 skal spørgsmålet om separation eller skilsmisse behandles af retterne i alle tilfælde, hvor parterne ikke er enige om vilkårene, og efter § 48 skal retten i forbindelse med separation og skilsmisse ikke blot tage stilling til spørgsmålet om fordeling af forældremyndigheden, men også til spørgsmålet om samkvemsret.

Rådet foreslår derfor som § 450 indsat en særlig bestemmelse om adgangen for retten til at træffe bestemmelse om bevisførelse m. v. Som det fremgår af bestemmelsen og bemærkningerne nedenfor, sker der en vis udvidelse af rettens adgang til at træffe bestemmelse om bevisførelse, men rådet har dog ikke ment at burde gå så vidt som § 86 i den norske lov om rättergangsmåten i tvistemål, hvorefter retten selv skal sørge for alle de oplysninger, som er nødvendige for at sikre en rigtig afgørelse, eller 35. kap., 6 §, i den svenske rättegångsbalk, hvorefter det vel påhviler parterne selv at drage omsorg for bevisførelsen, men hvor retten dog, dersom det findes nødvendigt, selv kan træffe bestemmelse om bevisførelse.

Efter *stk. 1* kan retten opfordre en part til at føre bevis. Undlader parten at efterkomme en sådan opfordring, kan retten tillægge dette betydning som bevis imod ham, jfr. udkastets § 451 a, stk. 1, 2. pkt. Denne meget begrænsede adgang til at gribe ind i bevisførelsen gælder ifølge udkastet i alle ægteskabssager.

Efter *stk. 1* kan retten endvidere — ligesom efter de gældende bestemmelser i §§ 450 og 451 — pålægge en part at afgive partsforklaring, uanset om modparten begærer det. Om virkningerne af partens udeblivelse eller hans vægring ved at svare henvises til udkastets § 451 a, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2.

Efter *stk. 2, 1. pkt.*, kan retten, hvis den finder det påkrævet for at kunne træffe bestemmelse om, hvem forældremyndigheden over børnene skal tilkomme, eller om retten til personligt samkvem med børnene, selv træffe bestemmelse om bevisførelse, herunder afhøring af vidner og tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige. Rådet går ud fra, at retten som hovedregel først gør brug af denne beføjelse efter forgæves at have opfordret parterne til selv at føre bevis.

Stk. 2, 2. pkt., giver retten adgang til om fornødent at pålægge en part at give møde og at afgive forklaring efter samme regler, som gælder for vidner. Bestemmelsen supplerer bestemmelsen i stk. 2, 1. pkt., og finder ligesom denne kun anvendelse ved behandling af spørgsmål om forældremyndighed og samkvemsret. Det følger af § 175, stk. 2, nr. 6, at når en part indkaldes med mødepligt som vidne, skal indkaldelsen indeholde oplysning om virkningerne af udeblivelse.

Om udgifterne ved bevisførelse i henhold til stk. 2 henvises til udkastets § 451.

Bestemmelsen i *stk. 3*, der i omstødelsessager, som rejses af justitsministeren, pålægger de sagsøgte mødepligt efter samme regler som gælder for vidner, er nødvendiggjort af rådets forslag om, at sådanne omstødelsessager fremtidig skal behandles i den borgerlige retsplejes former. Der henvises til udkastets § 1, nr. 20, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 7.

Bestemmelsen i § 451 indeholder regler om udgifterne i forbindelse med beskikkelse af advokat, jfr. udkastets § 449, og udgifterne i forbindelse med rettens bestemmelse om bevisførelse, jfr. § 450, stk. 2.

I *1. pkt.* bestemmes, at det offentlige udreder udgifterne til salær til beskikkede advokater og godtgør deres udlæg i samme omfang, som hvis fri proces var meddelt, jfr. herved § 331, stk. 1, nr. 2 og 3. Bestemmelsen stemmer i princippet overens med gældende ret. For *sagsøgerens* vedkommende